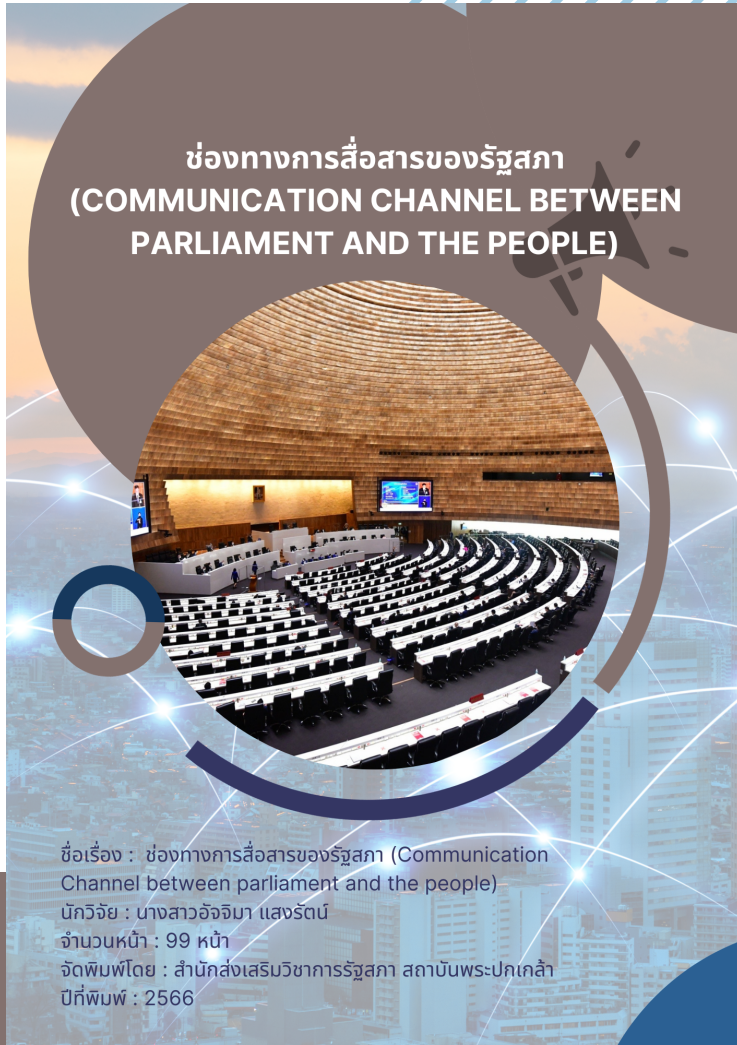

สำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา
สถาบันพระปกเกล้า

ช่องทางสื่อสารของรัฐสภา (COMMUNICATION CHANNEL BETWEEN PARLIAMENT AND THE PEOPLE)

ชื่อเรื่อง : ช่องทางการสื่อสารของรัฐสภา (Communication Channel between parliament and the people)
นักวิจัย : นางสาวอัจฉิมา แสงรัตน์
จำนวนหน้า : 99 หน้า
จัดพิมพ์โดย : สำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา สถาบันพระปกเกล้า
ปีที่พิมพ์ : 2566

ช่องทางสื่อสารของรัฐสภา ที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการเผยแพร่ข้อมูลสู่ประชาชนและสาธารณะ ถือเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง

ช่องทางสื่อสารของรัฐสภา (Communication Channel between parliament and the people)

อัจฉิมา แสงรัตน์

99 หน้า

สำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา สถาบันพระปกเกล้า

2566

อัจฉิมา แสงรัตน์

เกษณี ธนการศักดิ์

ชื่อเรื่อง

นักวิจัย

จำนวนหน้า

จัดพิมพ์โดย

ปีที่พิมพ์

ผู้สรุป

ผู้ออกแบบ

บทนำ

การสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในสังคมเพราะเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความคิด สร้างความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน และกระตุ้นให้ประชาชนตื่นตัว ดังนั้น การที่หน่วยงานภาครัฐจะประชาสัมพันธ์นโยบายต่าง ๆ ไปสู่ประชาชนได้นั้นจะต้องอาศัยช่องทางการสื่อสารที่ทันสมัย รวดเร็ว ใช้เวลาน้อย และที่สำคัญต้องเป็นการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของรัฐสภาและการสื่อสารกับประชาชนจะเป็นกลไกที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากประชาธิปไตยแบบติดตาม ตรวจสอบ เป็นประชาธิปไตยแบบ

มีส่วนร่วม อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างความโปร่งใสในการใช้อำนาจของรัฐสภา และส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในทุกระดับ

ช่องทางการสื่อสารของรัฐสภาไทย

รัฐสภาในฐานะสถาบันทางการเมืองหนึ่งของประเทศที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนความเป็นประชาธิปไตย เป็นสื่อกลางในการทำหน้าที่เชื่อมต่อระหว่างสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ รัฐบาล สมาชิกรัฐสภา กับประชาชนผ่านการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งรัฐสภาไทยได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่ผ่านมารัฐสภาไทยมีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนิติบัญญัติ โดยช่องทางการสื่อสารระหว่างรัฐสภา กับประชาชน มีดังนี้

สื่อวิทยุกระจายเสียง เมื่อ พ.ศ. 2532 คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎรได้มีแนวคิดในการก่อตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงของรัฐสภาเพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอข่าวสาร

เกี่ยวกับฝ่ายนิติบัญญัติ จึงนำไปสู่การจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา ซึ่งเกิดขึ้นภายใต้แนวคิดที่ต้องการเผยแพร่ข้อมูลความรู้ด้านการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยไปสู่ประชาชน

สื่อโทรทัศน์ ใน พ.ศ. 2535 ศาสตราจารย์มารุต บุนนาค ประธานรัฐสภาในขณะนั้น มีดำริที่จะให้รัฐสภา มีสถานีโทรทัศน์รัฐสภาขึ้นเพื่อเผยแพร่ภารกิจด้านนิติบัญญัติ และเป็นการเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการทำงานของสถาบันนิติบัญญัติมากขึ้น โดยเปิดสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาผ่านจานดาวเทียม และมีการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ทำให้สามารถออกอากาศได้ตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งในปัจจุบันประชาชนทุกคนสามารถรับชมภาพข่าวกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐสภาผ่านช่อง 10 (Thai Parliament Television - TPTV) โดยไม่จำเป็นต้องติดตั้งจานดาวเทียม ถือว่าเป็นการพัฒนาช่องทาง

การสื่อสารของรัฐสภาเพื่อให้ตอบโจทย์การรับบริการของประชาชนอย่างทั่วถึงและไม่มีข้อจำกัด

สื่อสังคมออนไลน์ รัฐสภาไทยได้มีการพัฒนาช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ใหม่ ๆ ในการสื่อสารกับประชาชนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะเว็บไซต์ของรัฐสภาที่ได้รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยช่องทางการสื่อสารในรูปแบบออนไลน์ของรัฐสภามีหลากหลายซึ่ง ส่วนใหญ่เป็นช่องทางการสื่อสารที่ขยายมาจากสถานีวิทยุและโทรทัศน์รัฐสภา

โดยช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ของรัฐสภาไทย ไม่ว่าจะเป็นสื่อวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์รัฐสภาและสื่อสังคมออนไลน์ ได้เน้นการถ่ายทอดสดการประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา และการประชุมร่วมทั้งสองสภา รายการเกี่ยวกับการให้ความรู้ด้านกระบวนการนิติบัญญัติ การสนทนาถกเถียงในประเด็นทางการเมือง และที่สำคัญคือการสร้างเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ของรัฐสภาโดยไม่มีโฆษณา坎้น หรือทำการเชิงพาณิชย์ใด ๆ ทั้งสิ้น

กรณีศึกษาช่องทางการสื่อสารของรัฐสภาต่างประเทศ

จากการศึกษาพบว่ารัฐสภาหลายประเทศทั่วโลกได้พัฒนาช่องทางการสื่อสารให้มีความหลากหลายเพื่อให้รัฐสภาเป็นที่สนใจจากประชาชนและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ทางการเมืองมากขึ้น โดยขอยกตัวอย่างกรณีศึกษาจากต่างประเทศ ดังนี้

รัฐสภาแห่งสาธารณรัฐเกาหลี ช่องทางการสื่อสารของรัฐสภาเกาหลีอย่าง Natv มีวัตถุประสงค์เพื่อการนำเสนอการถ่ายทอดสดเกี่ยวกับการประชุมรัฐสภา และกิจกรรมทางด้านนิติบัญญัติเพื่อตอบสนองสิทธิที่ประชาชนพึงได้รับในกิจกรรมที่เกิดขึ้นในรัฐสภา รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นเพื่อช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประชาธิปไตย Natv เป็นสถานีโทรทัศน์กระจายเสียงที่ออกอากาศเผยแพร่ไปทั่วประเทศ มีรายการกว่า 100 รายการ ซึ่งมีการเผยแพร่ข่าวสารจากรัฐสภาถึง 16 ชั่วโมงต่อวัน

รัฐสภาแห่งสหรัฐอเมริกา ได้ก่อตั้งช่องทางการสื่อสารของรัฐสภาขึ้นมาโดยเฉพาะ คือ โทรทัศน์รัฐสภาหรือที่เรียกว่า C-span อันเป็นเครือข่ายเคเบิลทีวีและดาวเทียมของอเมริกา ที่มีการดำเนินการออกอากาศผ่านเครือข่ายโทรทัศน์ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมการประชุมรัฐสภา การประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะกรรมการธิการ การสัมภาษณ์สมาชิกรัฐสภา สุนทรพจน์โดย

ผู้นำฝ่ายบริหาร รวมไปถึงการรายงานข่าวต่าง ๆ ของรัฐสภา โดยมีการแบ่งช่องการออกอากาศระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาเป็น C-Span I และ C-Span II ตามลำดับ ซึ่งทั้งสองช่องจะไม่มีแทรกแซงจากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด และมีการขยายช่องทางการสื่อสารไปสู่ C-Span Podcasts, C-Span radio และสื่อสังคมออนไลน์ในแพลตฟอร์มต่าง ๆ ที่สำคัญยังมีรถบัส C-Span ที่เดินทางไปยังเมืองต่าง ๆ เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของรัฐสภาให้ประชาชนรับทราบ

รัฐสภายุโรป (European Parliament : EP) เป็นสถาบันรัฐสภาแห่งเดียวของสหภาพยุโรป ซึ่งสมาชิกมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในกลุ่มสหภาพยุโรปที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกของรัฐสภายุโรป สำหรับการให้ข้อมูลแก่สาธารณชนของรัฐสภายุโรปนั้น มีทั้งรูปแบบของสื่อวิทยุ โทรทัศน์ โดยนำเสนอข้อมูลทั้งการถ่ายทอดสดการอภิปรายในรัฐสภา การถ่ายทอดสดการอภิปรายของคณะกรรมการธิการ การให้ข้อมูลโดยตรงต่อสาธารณชนในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รัฐสภาของสหภาพยุโรปได้มีการประกาศใช้เว็บไซต์เป็นของตนเองโดยมีช่องโทรทัศน์แบบออนไลน์ หรือที่เรียกว่า EuroparlTV ทำการแพร่ภาพการทำงานของสมาชิกรัฐสภายุโรป เพื่อให้ทุกคนจากทั่วโลกสามารถเข้าถึงและรับชมการทำงานของรัฐสภาของสหภาพยุโรปได้

รัฐสภาเครือรัฐออสเตรเลีย ช่องทางการสื่อสารของรัฐสภาออสเตรเลียมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ในการสื่อสาร เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และตอบโต้การบริโภคข่าวสารของคนออสเตรเลียในปัจจุบัน เช่น **โทรทัศน์รัฐสภา** จะเน้นการถ่ายทอดสดการแพร่ภาพการดำเนินงานของรัฐสภา รวมถึงการประชุมพิจารณาของคณะกรรมการผ่านทาง House Monitoring Service เพื่อให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงและรับทราบความเป็นไปในรัฐสภา และในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนเป็นการถ่ายทอดสดออนไลน์ โดยมีหน่วยงานบริการของรัฐสภา (the department of Parliamentary Services หรือ DPS) ทำหน้าที่หลักในการถ่ายทอดกิจกรรม

ภายในรัฐสภา **เว็บไซต์ของรัฐสภา** เป็นการให้บริการประชาชนในการสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ของรัฐสภา โดยเฉพาะร่างกฎหมายที่ประชาชนสนใจ **ระบบติดตามร่างกฎหมาย** รัฐสภาออสเตรเลียยังมีระบบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถติดตามเฉพาะร่างกฎหมายที่ตนเองสนใจได้ (Track) ผ่านการแจ้งเตือนรายบุคคลทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) โดยประชาชนต้องทำการลงทะเบียนใช้งานผ่าน My Parliament ด้วยการกรอกข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งรัฐสภาจะมีการส่งข้อความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในกระบวนการร่างกฎหมายแต่ละฉบับที่ประชาชนลงทะเบียนสนใจไปยังประชาชนแต่ละคนโดยตรง

บทสรุป

จากการสำรวจช่องทางการสื่อสารของรัฐสภาไทยในปัจจุบัน ทั้งสถานีวิทยุรัฐสภา สถานีโทรทัศน์รัฐสภา เว็บไซต์ของรัฐสภา หรือสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่เป็นบัญชีที่รัฐสภาสร้างขึ้นมาเพื่อเผยแพร่ข่าวสาร และติดต่อกับประชาชน ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ แม้ว่าจะไม่สามารถตอบโต้การมีส่วนร่วมของประชาชนได้ทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตามทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเพิ่มมากขึ้นกว่าช่องทางการสื่อสารในรูปแบบเดิม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการกระจายข้อมูลของรัฐสภาเองด้วย

เพื่อเสริมสร้างการรายงานข่าวของรัฐสภาให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น และต้องทำหน้าที่ในการส่งเสริมให้ประชาชนมีความสนใจในสถานการณ์ทางการเมืองของสังคมโดยทั่วไป

2) การพัฒนาช่องทางการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ

จากเดิมเป็นการเผยแพร่ข้อมูลจากบนสู่ล่างเพียงอย่างเดียว จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนเป็นการรับข้อมูลจากล่างไปสู่ส่วนบน เพื่อให้การทำงานของรัฐสภามีประสิทธิภาพ โดยอาจต้องมีการร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ และควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบเนื้อหา ภาษา ให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อนและมีช่องทางในการเข้าถึงเนื้อหาของรัฐสภาได้ในครั้งเดียว

ข้อเสนอที่นำมาใช้กับรัฐสภาไทย

ความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐสภาต้องมีการพัฒนาวิธีการใหม่ๆ ในการสื่อสารเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในรัฐสภาให้ประชาชนรับรู้ และต้องอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารนำไปสู่การเพิ่มมาตรฐานในการดำเนินงานของรัฐสภา โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1) **สิ่งที่รัฐสภาควรทำในการสื่อสาร** รัฐสภาต้องมีการพัฒนาวิธีการในการสื่อสารให้สร้างสรรค์และน่าสนใจ

ดังนั้น ช่องทางการสื่อสารของรัฐสภา ที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการเผยแพร่ข้อมูลสู่ประชาชนและสาธารณะถือเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองและเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ช่องทางการสื่อสารต้องเข้าถึงได้ง่าย รวดเร็ว ทันสมัยตอบโต้การใช้ของผู้รับสาร ข้อมูลที่เผยแพร่ต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน มีศูนย์กลางในเผยแพร่และการให้บริการข้อมูลที่ชัดเจนผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ของรัฐสภา เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้จากแหล่งเดียว และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

QR CODE
คลัง SNAP

QR CODE
สนใจหนังสือฉบับเต็ม
หรือ ติดต่อ 0-2141-9558